

4. OLDAL
MINŐSÉGI
ALMATERMELÉS
ITTHON

7. OLDAL
ÖNTÖZÉS-
FEJLESZTÉSI
TÁMOGATÁS

8. OLDAL
A KAP
STRATÉGIAI
TERV BERUHÁ-
ZÁSAINAK
SIKERES MEG-
VALÓSÍTÁSÁT
TÁMOGATÓ
AVHGA-KEZESSÉG

Interjú

AGRÁRHITELEZÉS STRATÉGIAI SZEMLÉLETTEL

Az MBH Bank a magyar élelmiszer-gazdaság meghatározó hitelezőjeként kulcsszerepet tölt be az agrárszektor vállalkozásainak finanszírozásában. Annak ellenére, hogy az ágazatnak számos problémával kellett megküzdeni az elmúlt néhány évben, a bank a jövőben is kiemelkedő lehetőséget lát a magyar mezőgazdaság fejlődésében. Üzleti stratégiájára és termékfejlesztésére támaszkodva, illetve az ágazat szereplőivel kialakított szoros együttműködésére alapozva megkülönböztetett figyelemmel tekint a hazai agráriumban rejlő fejlődési lehetőségek kiaknázására, az agrárszektor piaci alkalmazkodásának, versenyképességének és jövedelmezőségének előmozdítására. Ezekről a témákról beszélgettünk *Hollósi Dávid*dal, az *MBH Bank Agrár- és Élelmiszeripari Üzletágának* ügyvezető igazgatójával.

A növekvő ágazati és globális bizonytalanságok, kihívások közepette milyen szerepet tölt be a bank az agrárium finanszírozásában?

A magyar bankszektorban az MBH Banknál egyedülként működünk önálló agrár- és élelmiszeripari üzletággal, ami önmagában is mutatja az ágazat iránti elkötelezettségünket. Egyértelműen stratégiai területként tekintünk az élelmiszer-gazdaságra. A hazai mezőgazdaságban és élelmiszeriparban minden negyedik forintot az MBH Bank biztosítja hitel formájában, azonban a teljes termék-pályán betöltött finanszírozási szerepe - ideértve például a mezőgazdasági input- és terménykereskedőket - ennél is nagyobb. Ez is tükrözi, hogy nem csak a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban gondolkodunk, a teljes értékláncot finanszírozzuk - regionális szinten csaknem 40 Agrárcentrumunkban, illetve külön csapatunkkal azon nagyvállalati agrár- és élelmiszeripari szereplők körében is, amelyek már nemzetgazdasági szinten is előmozdítják az ágazat fejlődését. Bár a teljes mezőgazdasági és élelmiszeripari hitelpiac az elmúlt pár évben alapvetően stagnált, az MBH Banknál növelni tudtuk piaci részesedésünket. Igyekszünk gyors, rugalmas és hatékony szolgáltatásokkal segíteni az agrárvállalkozásokat, amelyek manapság már nemcsak a finanszírozást foglalják magukban, hanem például a tervezést és a tanácsadást is.

Mekkora veszteséget okozott és milyen további következményei lehetnek az év első felében megjelent állatbetegségeknek?

A legnagyobb félelmet egyértelműen a tavasszal megjelent ragadós száj- és körömfájás okozta az ágazatban. Ennek az agrárgaz-

HOLLÓSI DÁVID

TÖBB SOKKATHÁS IS ÉRTE A HAZAI ÉLELMISZER-ELŐÁLLÍTÁST, DE EZEK EGYÜTTAL LEHETŐSÉGET IS JELENTETTEK AZ ALKALMAZKODÁSRA.

dasági kára 30-50 milliárd forintra tehető, és bár ez is jelentős, a veszély mértékét tekintve lehetett volna nagyságrendekkel rosszabb is. Az egyéb állatbetegségek közül a hazai agráriumot leginkább a madárinfluenza sújtja, ami mára szinte endemikussá vált. A kereskedelmi korlátozások miatt ezen ágazatok esetében átmenetileg elvesznek az exportpiacok, az elmúlt évek tapasztalatai alapján azonban szerencsére vissza lehet szerezni őket.

Ami a hosszabb távú következményeket illeti, mondhatjuk, hogy a madárinfluenzával már megtanult együtt élni az ágazat. Komoly lépés volt idén a „termeléspihentetési” pályázat megjelenése, érdeklődve várja a szektor, hogy milyen volument fog elérni a termeléssel ideiglenesen felhagyók száma, és ez miként fog hatni a víziszárnyas-ágazatra. A ragadós száj- és körömfájás azonban főként egy olyan ágazatot érintett – a szarvasmarha-tenyésztést –, amely hosszú idő múltán találkozott ilyen komoly kihívással, hiszen a betegség több mint ötven év után jelent meg újból Magyarországon. Véleményünk szerint ebben az ágazatban a járványvédelem és telepi higiénia nagyságrendeket fog javulni a járvány hatására, noha természetesen eddig is voltak olyan gazdaságok, amelyek már megfelelő védelemmel rendelkeztek. Tudomásul kell vennünk, hogy ezek az állatbetegségek valamilyen módon mindig jelen lesznek a világban, így Európában egyaránt. A Magyarországon is megjelenő fertőzések pedig intő jelként szolgáltak arra, hogy fel kell készülnünk ezek minél hatékonyabb kivédésére.

Egyre jelentősebben befolyásolják a szélsőséges környezeti viszonyok a növénytermesztést. Milyen tendencia várható az ágazatban és annak finanszírozásában?

Ami talán a legfontosabb, hogy az időjárási szélsőségek még inkább egyértelművé tették, hogy az „így szoktuk” módszer már nem működik. Rövid távú hatásként az látszik, hogy átalakulóban van a vetésszerkezet. A kukorica vetésterülete csökkenőben, a helyét a búza és a napraforgó, illetve az árpa tölti be. Hosszabb távon pozitív fejlemény lenne, ha az öntözés lehetőségének bővülése mellett diverzifikáltabbá válna a vetésszerkezet, és egyre több magas hozzáadott értékű növényt termesztünk, például zöldségeket. Ugyanakkor kulcskérdés a kukorica megtartása a vetésforgóban, ugyanis meghatározó takarmányalapanyag a felívelő pályán lévő állattenyésztés számára. Emellett a kukoricát feldolgozó ipari létesítményeknek is fontos, hogy hazai, közeli elérhető alapanyagot dolgozzanak fel.

Ahogy korábban említettem, az ágazatra megfelelő stratégiai szemlélettel kell tekinteni. A 2020-as évek rendkívül sok kihívást hoztak az ágazat számára, ami a finanszírozásban is némileg növelte a kockázatokat, azonban ezeket kezelni kell, és nem feltétlenül kerülni. Három-négy gyengébb évtől nem válik nem hitelezhetővé az ágazat, hiszen továbbra is kiváló termelési alapokkal rendelkezünk. Az alkalmazkodás azonban gazdálkodói szinten is időt vesz igénybe. A nem teljesítő hitelek aránya továbbra is a nemzetgazdasági átlag alatt van, tehát továbbra is jó adósok a mezőgazdasági vállalkozások.

A KAP Stratégiai Terv keretein belül elérhető támogatások hogyan használhatók fel a leghatékonyabban az agrárium fejlődésének és versenyképességének biztosításához?

Fontos, hogy ezeket a forrásokat ne egyszerűen „elköltsük”, hanem befektessük, és átgondoltan, a termelés hatékonyságának minden elemét szem előtt tartva valósuljanak meg a beruházások. A 2020-as években több sokkhatás is érte a hazai élelmiszer-előállítását, de ezek egyúttal lehetőséget is jelentettek az alkalmazkodásra. A kis- és a nagygazdaságoknak is meg kell tanulniuk energiahatékonyan gazdálkodni – az állattartóknak még a járványvédelmet is szem előtt tartva –, és minél inkább törekedni a minőségorientált termelésre. A nap végén ezek ugyanis nagy valószínűséggel magasabb hozzáadott értéket is fognak jelenteni. Emellett fontos az is, hogy minden beruházásnak alapos tervezés és valós piaci igény legyen az alapja. Azáltal, hogy az élelmiszeripar hangsúlyossá vált az új pályázati programban, a termékpályákban való gondolkodás is tovább erősödhet. Banki oldalról pedig kifejezetten jó adottságokkal és felkészültséggel rendelkezünk a program üzletileg is eredményes finanszírozásának biztosításához.

A KAP Stratégiai Terv pályázatainak megjelenésével látnak-e változást az agrárügyfelek fejlesztési magatartásában? Milyen hatással lehet a kamat- és garanciadíj-támogatás a projektek finanszírozására és megvalósítására?

Azt már tavaly év végén – a pályázati kérelmek beadásának határ-idejénél – láthattuk, hogy komoly túljelentkezés van egyes jogcímekre. Ez kedvező, ugyanis a jelenlegi nehéz piaci és termelési környezet ellenére is azt tükrözi, hogy az ágazatnak van jövőbe vetett hite és pozitív stratégiai szemlélete. A kamat- és garanciadíj-támogatás pedig kiemelten fontos a jelenlegi pénzügyi környezetben, hiszen nagyban támogatja a beruházások megtérülését, illetve önmagában már a beruházási döntések megszületését is. Nem egyszerű a folyamat, de megéri, mert jelentősen csökkentheti a kamatterheket. Amíg a piaci kamat jelenleg 8-10 százalékos körül alakul, a kamattámogatással ez a szint akár a fele, 4-5 százalékos is lehet. Ez pedig nagy különbség a projektek megvalósulása szempontjából.

Az agrárgarancia miként segíti az agrárszektor szereplőit? Hogyan működik a bank és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány közötti együttműködés?

Az alapítvány kezességvállalása mind a bank számára garanciát jelent a biztos finanszírozásra. Jelentősen csökkenti a hitelkockázatot, és ezáltal elősegíti az ágazatban tevékenykedő vállalkozások finanszírozását. Az ügyfelek számára megkönnyíti, hogy forráshoz jussanak, ezáltal megvalósítsák a hatékonyságot és a versenyképességet növelő céljaikat egy olyan, kihívásokkal teli időszakban, mint a mostani. Az agrárvállalkozások pedig nem utolsósorban időt és költségeket takaríthatnak meg általa. Az alapítványi kezességvállalásnak tehát meghatározó szerepe van, ennek megfelelően rendkívül szoros a szakmai kapcsolat és együttműködés közöttünk. Erre kiváló példa a kamat- és kezességdíj-támogatás rendszere. Ez vadonatúj eleme a Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervben megvalósuló beruházási programnak, amely a fent említettek szerint kulcsfontosságú lesz a projektek sikerében.

Finanszírozás

A KEDVEZMÉNYES ALAPÍTVÁNYI KEZESSÉGVÁLLALÁS SZEREPE A RAGADÓS SZÁJ- ÉS KÖRÖMFÁJÁSJÁRVÁNY OKOZTA KÁROK ENYHÍTÉSÉBEN

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) rendszeresen vállal szerepet azoknak a kormányzati kezdeményezéseken alapuló finanszírozási és támogatási konstrukcióknak a megvalósításában, amelyek célja az agrárszektor szereplőit kedvezőtlenül érintő rendkívüli események hatásainak ellensúlyozása. Az AVHGA elkötelezetten támogatja a gazdálkodókat a járványhelyzetek idején is, így az állattartókat érintő ragadós száj- és körömfájásjárvány miatti károk enyhítéséhez is hozzájárul.

Az Agrárminisztérium több elemből álló támogatási program kidolgozásával segíti a ragadós száj- és körömfájás betegséggel sújtott állattartó telepek újraindítását és tevékenységük fenntartását. Kiemelt cél, hogy a vírus megállítása követően az érintett gazdálkodókat kártalanítsák, és egyúttal arra ösztönözzék a vállalkozásokat, hogy törekedjenek a betegség miatt leőlni kényszerült állatállomány pótlására, folytatva tevékenységüket. Ennek érdekében kidolgozásra kerülnek az érintett gazdálkodók állatállományának újratelepítését segítő, illetve az állattartó telepek járványvédelmi fejlesztéséhez kapcsolódó támogatási szabályok és feltételek.

A támogatási program a kártalanítási igényeken túl további támogatási elemeket fog tartalmazni. A fertőzések elkerülése érdekében a gazdálkodók legfeljebb 50 millió forint értékben igényelhetnek vissza nem térítendő támogatást a telepek járványvédelmi fejlesztéséhez. A kedvezményezett állattartók ugyanakkor üszőnevelési támogatásban is részesülhetnek, a megvásárolt új állatok neveléséhez nyújtott támogatás legfeljebb fél évre jár.

Az állam emellett hat hónap időtartamra átvállalja az érintett gazdaságban foglalkoztatott munkavállalók bérének kiegyenlítését a Bér garancia Alapból nyújtott visszatérítendő támogatás visszafizetésének elengedésével. A ragadós száj- és körömfájásjárvánnyal sújtott gazdálkodók fizetési moratóriumban részesülhetnek, melynek keretében az alapítvány elengedi a kezességi díjat, és a bankokkal együttműködve ütemezi át a hitelügyleteket. Az Agrár Széchenyi Kártya hitelprogram keretében pedig a járványhelyzet által sújtott állattartók célzott, kedvezményes feltételű finanszírozási forráshoz juthatnak. A nulla százalékos kamatozású hitelekhez való hozzáférést az AVHGA díjmentes készfizető kezességvállalása segíti.

Támogatás

FÓKUSZBAN A GAZDASÁGÁTADÁS EREDMÉNYES MEGVALÓSÍTÁSA

A hazai gazdálkodók átlagéletkora közelít a hatvan évhez, hozzátéve minden harmadik termelő nyugdíjas korba lépett. A már működő és versenyképes mezőgazdasági üzemek működtetése és fejlesztése alapvető fontosságú a mezőgazdaság versenyképességének fenntartásához és javításához. A generációváltás előmozdítását ennek érdekében nemcsak jogi egyszerűsítésekkel, adókedvezményekkel segíti a kormányzat, hanem pályázati forrásokat is igénybe vehetnek a gazdaságok átadásában és átvételében részt vevő felek.

A KAP Stratégiai Terv keretében meghirdetésre került, és ebben az évben **augusztus 28-tól szeptember 24-ig** két szakaszban, majd **2026 tavaszán** újabb két periódusban pályázható a „**Gazdaságátadási együttműködés támogatása**” című (KAP-RD07-1-25 kódszámú) támogatási felhívás. Az elnyerhető összegű, vissza nem térítendő, átalány formájú, az üzemmérettől függően legalább 4 és legfeljebb 20 millió forintos támogatás célja a gazdaságátadás ösztönzése, a sikeres utódlási szakaszokon áteső gazdaságok társadalmi és gazdasági fenntarthatóságának elősegítése. Azok a gazdálkodók adhatnak be támogatási kérelmet, akik már tervezik a gazdaságuk átadását, de nem rendelkeznek a

gazdálkodás lezárásához megfelelő felkészültséggel, illetve az átmeneti időre megélhetési biztonsággal. A gazdaságot átadó gazdálkodó (a gazdaságérték-felmérés és gazdálkodás-lezárás, a tanácsadói tevékenység ráfordításaihoz kapcsolódó) költségtámogatást, illetve életjáradéki díjtámogatást kaphat a biztos átmenethez, a gazdaságátadás lebonyolításához.

Várhatóan 2025 novemberében nyílik meg a „**Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával**” című (KAP-RD06-1-25 kódszámú) pályázati konstrukció. A felhívás a 18 és 50 év közötti, az átadónál legalább 10 évvel fiatalabb, megfelelő képzettségű gazdaságátvevőt támogatja a gazdaság megszerzésében. A megpályázható összegű, vissza nem térítendő, átalány formájú, az üzemmérettől függően legalább 4 és legfeljebb 20 millió forintos támogatás azt célozza, hogy a gazdaságátadótól átvehető legyen az adott működő gazdaság és a hozzá tartozó támogatási jogosultságok, valamint kötelezettségek összessége. Az érintett mezőgazdasági vállalkozások ennek köszönhetően tovább működhetnek és fejlődhetnek, a generációváltás rendezett körülmények között valósulhat meg. A támogatási kérelmeket idén egy, majd 2026-ban három szakaszban lehet benyújtani.

Interjú

MINŐSÉGI ALMATERMELÉS ITTHON, FOLYAMATOS FEJLESZTÉSEKKEL ÉS A TERMELŐI ÉRTÉKESÍTŐ SZERVEZET ELŐNYEIVEL

Egészen az alapoktól, jó helyzetfelismerő képességgel, egy kis szerencsével, valamint sok tanulással igenis lehet sikeres vállalkozásokat létrehozni. Ezt bizonyítja az 1990-es évek végén alakult *Euro-Alma Kft.* és a köré épült, *dr. Kovács Oszkár* által vezetett cégcsoport története. A legmodernebb technológiával dolgozó, és a piacvezető kiskereskedelmi láncok igényeinek azóta is folyamatos fejlesztésekkel megfelelő almatermelő cégek sikerének másik kulcsa, hogy élnek a támogatások és a TÉSZ adta lehetőségekkel.

Dr. Kovács Oszkár: A kilencvenes évek elején a gabonaiparban dolgoztam, így volt kapcsolat a mezőgazdasággal, még ha nem is a gyümölcsstermesztéssel. A gyümölcságazattal, illetve az almával a kereskedelem révén találkoztam, több mint harminc éve. A kereskedelem hozta magával, illetve szinte igényelte azt, hogy az áruhalpon túl az almához kapcsolódó egyéb tevékenységek felé is forduljak, mint például az ültetvénytelepítés, és a posztharveszt tevékenységek - hűtőházas tárolás és csomagolás.

Mikor kezdtek el ténylegesen az almatermesztéssel foglalkozni?

Első családi ültetvényünket 1999-ben telepítettük Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében, Pátyod határában. Ez egy 22 hektáros gyümölcsös, amely a mai napig megvan. Maga a faállomány természetesen azóta már kicserélődött.

Hogyan építették ki piacaikat?

2000 elején sikerült kapcsolatba kerülnünk az akkor piacvezető multinacionális kiskereskedelmi láncokkal, a Tescoval, és 2000 őszén már beszállítók lettünk. Mondanom sem kell, hogy egy ilyen lánc kívánja az áruhalpot, és ahogyan növekedett az igény, úgy igyekeztünk azt saját áruval fedezni. Természetesen szükség volt almavásárlásra is, hiszen a mi 22 hektáros kertünk messze nem

fedezte a Tesco igényét. Mondhatni, belecsaptunk az „almalecsóba”, megfontolva fejlesztettünk, vásároltunk és igyekeztünk minél nagyobb részben megfelelni a Tesco elvárásainak. Azok az évek a magyar kiskereskedelemben a Tescoról szóltak, piacvezető volt, sorra nyitotta az új áruházait, Gyálon készáruraktárt épített.

Említette, hogy a nagy vevőknek történő megfelelés fejlesztési és áru felvásárlási kényszert is jelentett önöknek. Hogyan hatott ez a cég fejlődésére?

Amikor beszállítók lettünk, már két cégünk volt, ami két kertet jelentett. Az az elvem, hogy legyen inkább külön cégben minden kert, egyszerűen azért, hogy tisztán lássuk, melyik mire képes. A második kertünk is hasonló méretű, 25-27 hektáros volt. Látva az igényeket, 2002-ben elkezdtünk szervezni egy TÉSZ-t, a Szatmárkert-Hodász Szövetkezetet, ami 2003 márciusától működik, és amelyiknek teljes egészében átadtuk a kereskedelmi kapcsolatunkat. Mi toboroztuk és vontuk be a tagokat, ezzel megnöveltük az áruhalpot, igyekezve lépést tartani a kereskedelmi igényekkel.

Ez pontosan milyen fejlesztéseket követelt meg?

A kiskereskedelem igényeinek történő megfelelés nemcsak abban merült ki, hogy termeltünk, illetve árut vásároltunk, hanem hűtőházi kapacitásokat hoztunk létre, és tagjainktól béreltünk. Hodász községben Magyarországon az elsők egyikeként alakítottunk ki egy olyan bázist, ahol nyugat-európai technológiával válogattuk és csomagoltuk az almákat. Ez a fejlesztés a 2000-es évek végén valósult meg. A Szatmárkert-Hodász Szövetkezet egy azóta is jól működő TÉSZ, azt is megkockáztatom, hogy manapság mi vagyunk az első számú kiskereskedelmi beszállítók. Ilyen korszerű technológiával működő vállalkozás legfeljebb öt létezik itthon, és talán a termelésben is valahol az élmezőnyben, tehát az első 3-5-ben vagyunk. Szépen fejlődtek a saját vállalkozásaink is, ezek köre, és a gyümölcsstermő terület nagysága is növekedett.

Még mindig a Tesco a legnagyobb vevőjük?

Idén már a 26. szezontunkat kezdjük meg velük. Az ilyen hosszú távú kapcsolat nem túl gyakori, és erre nagyon büszke is vagyunk. Persze a büszkeség mellett ez mindennapos küzdelmet és kihívást is jelent, nagyon meg kell dolgozni a sikerekért. Ma ugyanakkor a Lidl a legnagyobb vevőnk, ahová 2010 óta szállítunk. Elmondhatjuk, hogy a 2000-es években a nagyon erősen növekvő Tesco beszállítói lehettünk, 2010-től pedig a rendkívül dinamikus bővülő Lidl-hálózatba szállíthatunk be.

Mekkora tagsággal működik a TÉSZ?

Körülbelül 40-45 tagunk van, 1-2 tag jön vagy távozik, de ez a létszám stabilnak mondható. A tagokból öt vállalkozás van az én családi tulajdonomban. A teljes gyümölcsstermő terület 1100-1150 hektár között van a TÉSZ-ben, amelyből a cégcsoportunké 350 hektár.

FAJTAVÁLASZTÉKUNKKAL IGYEKSZÜNK MINDENT FELÖLELNI, AMI MAGYARORSZÁGON MEGTEREM.

A hazai almaültetvényekről sokan elmondják, hogy nem elég korszerűek. Az önök ültetvényei ebből a szempontból milyenek?

Az első pillanattól kezdve törekedtünk a szuperintenzív, támrendszeres ültetvények kialakítására. Amióta beton támrendszer és jéggháló elérhető Magyarországon, azóta a régebbi ültetvényeinket is átállítottuk erre a technológiára. A TÉSZ is megfelel a technológiai kívánalmaknak, hiszen a tagjai tulajdonában lévő, 800 hektárt meghaladó almaültetvény legalább 90 százalékán van jéggháló és öntözési rendszer.

Milyen fajtákat termelnek?

Fajtaválasztékunkkal igyekszünk mindent felölelni, ami Magyarországon megterem. Az Idared, a Jonagold és Golden, mint három meghatározó fajta mellé a Gala is felzárkózott. Ezeken kívül például Fuji, Red Chief, Granny Smith fajtáink vannak. Három évvel ezelőtt pedig elindítottunk egy új irányt, és klubfajtákat is ültetünk. Ehhez a licenctulajdonostól kell megvásárolni a szaporítóanyagot, külön szerződéssel körbepályázva. Mi ezt tettük az Evelina fajtával, és létrehoztunk Zalasárszegen egy 30 hektáros Evelina-ültetvényt. Ezzel kapcsolatban elmondhatom, hogy Magyarországon mi vagyunk az egyetlen olyan vállalkozás, amelyik legálisan vásárolhatott Evelina-szaporítóanyagot, ezért jogszerűen mi szállíthatunk a magyar boltokba. Körtét termő kertjeink is vannak, idén tavasszal ültettünk Qtee körtét a Vas vármegyei Andrásfán. Terveink között szerepel, hogy ősszel ültetünk még Dazzling Gold körtét, ami jelenleg még nincs az országban, valamint Story Inored és Opal almát, amiből kevés van hazánkban. A körteültetvény szintén családi tulajdonban van, de a forgalmazás a TÉSZ-en keresztül történik majd.

Mekkora almamennyiséget forgalmaznak?

A TÉSZ évente 12-15 ezer tonna közötti étkezési almát forgalmaz, ez az a mennyiség, ami bekerül a kiskereskedelembe. A szüret idején keletkezik léalma is, és a hűtőházakból való kitérőkor is újraválogatjuk a gyümölcsöket. Ezekből is akad, ami léalmának minősül és az említett mennyiségen felül van. Ilyen mennyiségnél

a „kieső” alma is 1500-2000 tonna körüli egy évben. A léalmát a nagy sűrítőüzemeknek adjuk el, illetve magunk is gyártunk 3 literes, bag-in-box-os almalevet.

Hogyan tudják finanszírozni a beruházásokat, mennyire segít ebben a pályázati rendszer?

A legfontosabb az életünkben a TÉSZ-ek támogatási rendszerén alapuló fejlesztési lehetőség. A TÉSZ-eket - annak érdekében, hogy a tagok gyümölcsseit piacra tudják vinni - megfelelő eszközökkel igyekszik ellátni az Európai Unió, illetve a magyar állam. Mi élünk a TÉSZ-eknek nyújtott lehetőségekkel, mert úgy gondolom, hogy ezek gyorsabb, rugalmasabb támogatáshoz jutást biztosítanak, mint a normál uniós pályázatok. Hamarabb születnek a döntések és a kifizetések, így a fejlesztések megvalósításai és megtérülései is gyorsabbak. Ezekkel általában hűtőházakat fejlesztünk, válogató- és csomagológépeket, illetve ameddig erre lehetőség volt, szállítójárműveket is vásároltunk. A még gyorsabb megvalósítást azzal tudják segíteni a bankok, hogy a támogatást megelőlegezik. Ezek a beruházások, ha minden rendben van, pénzügyileg körülbelül másfél év alatt lebonyolíthatnak. Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány által nyújtott garanciával támogatott hiteleket pedig a termelő cégeinknél szoktuk igénybe venni. Egészen a kezdetektől a K&H Bank a partnerünk, és azóta gyakorlatilag nincs is más banki kapcsolatunk. Jelenleg folyószámla-hiteleket és forgóeszköz-finanszírozásra igényelt hároméves hiteleket nyújtanak. A cégcsoportunk beruházásaihoz is a K&H biztosította a finanszírozást. Úgy gondolom, hogy a bank, megismerve minket és az eredményeinket, úgy áll hozzánk, hogy látva a megfelelő célt, megfinanszírozzák beruházásainkat.

Milyennek látja a cégcsoport jövőjét?

Már nyugdíjas vagyok, aki még aktív, de mindkét gyermekem itt dolgozik a vállalkozásban. A fiam az, aki szépen lassan átveszi a helyemet. Már vagyunk akkorák, hogy ez nem egy egyemberes vállalkozás, és gyakorlatilag már 17 éve ketten irányítjuk a saját cégeinket és a TÉSZ-t is, egy-két év múlva pedig teljes egészében át fogja venni a vezető szerepet.

Támogatás

A VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM LEZÁRÁSA

Az Irányító Hatóság tájékoztatása szerint a Vidékfejlesztési Program (VP) 2014-2022-es programozási időszaka 2025. december 31-ével lezárul, vagyis 2025 végéig minden tagállamnak – így Magyarországnak is – el kell számolnia az Európai Bizottság felé a felhasznált uniós támogatásokkal. A támogatott projektek fizikai megvalósítására, pénzügyi elszámolására, valamint a fenntartási időszakban történő működtetési kötelezettségre vonatkozó előírásokat – az európai uniós jogszabályok, valamint a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet alapján – a pályázati felhívások és azok mellékletei, a Támogatói Okirat, az Általános Útmutató a Felhívásokhoz és az Általános Szerződési Feltételek szabályozzák.

A projektek fizikai és pénzügyi zárásával kapcsolatosan a támogatott gazdálkodóknak az alábbiakra kell tekintettel lenniük.

- › A projekt fizikai befejezése az az állapot, amikor a projekt keretében támogatott tevékenységeket a pályázati felhívásban és a támogatói okiratban meghatározottak szerint elvégezték. A projekt fizikai befejezésének napjaként a projekt utolsó támogatott tevékenységéhez köthető fizikai teljesítésének a napját tekintjük.
- › A projekt pénzügyileg akkor befejezett, ha mind a projekt fizikai

befejezése, mind a projektmegvalósítás során keletkezett elszámoló bizonylatok kiegyenlítése megtörtént. A projekt pénzügyi befejezésének időpontja az elszámoló bizonylatok közül a kedvezményezett által legkésőbb kiegyenlített bizonylat dátuma.

- › A támogatói okirat a projekt fizikai befejezésének idejét napi dátummal, a záró kifizetési igénylés benyújtásának határidejét a támogatói okirat hatályba lépésétől számított, hónapokban meghatározott időszak utolsó napjaként rögzíti.
- › A záró kifizetési igénylés keretében is azok a költségek számolhatóak el, amelyek a kedvezményezettnél ténylegesen felmerültek, teljesítettek, valós munkára alapozottak, és teljesülésük pénzügyileg is rendezett elszámoló bizonylattal, jogalapjuk szerződéssel, visszaigazolt írásbeli megrendelővel, hatósági határozattal, vagy ezekkel azonos bizonyító erejű dokumentummal igazolható. A záró kifizetési igénylés benyújtásának végső dátuma 2025. szeptember 1.
- › Ha a kedvezményezett nem ad be minden, a projekt működtetéséhez, üzemeltetéséhez szükséges végleges engedélyt, dokumentumot a záró kifizetési igénylés mellékleteként, a kifizetési kérelem vizsgálata szünetel, és a kedvezményezettnek lehetősége van a dokumentumok teljes körű hiánypótlására legkésőbb 2025. október 31-éig.

A HALGAZDÁLKODÁS ÉS AZ AKVAKULTÚRA FEJLESZTÉSE

A hazai halgazdálkodó, akvakultúrával foglalkozó vállalkozások és halfeldolgozók a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP) Plusz keretében két új pályázati felhívás alapján összesen több mint 8 milliárd forint támogatásra pályázhatnak 2025 augusztusától. Az egyik, mintegy 6,3 milliárd forintos konstrukció célja a termelő beruházások ösztönzése, a környezetbarát és energiahatékony technológiák terjesztése. A pályázó mikro-, kis- és középvállalkozások az elszámolható költségek legfeljebb 60 százalékát kitevő

vissza nem térítendő támogatást kaphatnak, amely 6 és 400 millió forint közötti lehet. A másik, közel 1,7 milliárd forintos keretösszegű pályázat a halfeldolgozással foglalkozó vállalkozásokat segíti az energiahatékony halfeldolgozási technológiák, új és továbbfejlesztett termékek, feldolgozási eljárások, valamint vállalatirányítási rendszerek bevezetésében. Az elszámolható költségek maximum 50 százaléka támogatható, a vissza nem térítendő támogatás 5 és 400 millió forint között alakulhat.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezkeskedünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes díjú kezességvállalása révén támogatja a gazdálkodókat fejlesztéseik megvalósításában, versenyképességük növelésében.

Az AVHGA kezessége segít, ha a vállalkozás:

- pályázni kíván beruházásokhoz kapcsolódó támogatásokra, de az induláshoz szükséges önrészt csak hitelekkel tudja előteremteni
- beruházási hitelt szeretne felvenni
- növelni szeretné a forráshoz jutás esélyét
- meglévő fedezeteit nem kívánja jelzáloggal terhelni
- rövid távú finanszírozás céljából forgóeszköz- vagy folyószámlahitel igénylését tervezi
- kedvezőbbé tenné a bankkal való tárgyalási pozícióját, például más fedezet kiváltásával
- kevés fedezetként bevonható vagyonnal, ingószálgal vagy ingatlanlall rendelkezik hitelfelvételkor

Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | 1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760 | E-mail: office@avhga.hu | www.avhga.hu

Támogatás

ÖNTÖZÉSFEJLESZTÉSI TÁMOGATÁS

Az idei év őszén két szakaszban adhatók be támogatási kérelmek az „Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemben belüli komplex beruházások támogatása” című (KAP-RD12-RD01c-1-24 kódszámú) és az „Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemben belüli beruházások támogatása” című (KAP-RD12-RD01c-2-24 kódszámú) pályázati felhívásokra. Az első kiírás esetében 2025. szeptember 3. és október 13. közé, illetve október 14. és 27. közé esnek a beadási időszakok, a második kiírás keretében pedig 2025. szeptember 2. és 15. között, továbbá szeptember 16. és 29. között lehet támogatási kérelmeket benyújtani.

A konstrukciók több célterületre irányulnak, így az öntözésfejlesztési és vízfelhasználási hatékonyságjavító, illetve a takarékos vízfelhasználást megalapozó zöld beruházások előmozdítására. Támogatható tevékenységek az öntözővíz felhasználásának hatékonyságát javító beruházások; a vízvisszatartási létesítmények vízkészlet-gazdálkodásának korszerűsítése; a melioráció és vízfelhasználás hatékonyabbá tétele; az öntözőberendezések energiafelhasználásának javítása. Támogatási kérelmet mezőgazdasági termelők vagy azok tagságával működő szövetkezetek; állami elismeréssel rendelkező együttműködések; a gyógynövény-termesztésben integrátori vagy feldolgozó tevékenységet folytató vállalkozások nyújthatnak be.

Az első kiírás esetében a teljes támogatási keretösszeg 49,3 milliárd forint, az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás minimum 200 millió, legfeljebb 5 milliárd forint. A második felhívásnál a támogatási keretösszeg összesen 16,5 milliárd forint, az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás legfeljebb 200 millió forint. A támogatás alapesetben az elszámolható költségek

maximum 50 százaléka lehet. A pályázó által elnyert vissza nem térítendő támogatás kiegészítéseként további kamat- és garanciadíj-támogatást lehet igényelni a beruházások könnyebb megvalósíthatósága érdekében, de a támogatási intenzitás maximális mértéke nem haladhatja meg a 65 százalékot.

VÍZGAZDÁLKODÁSI KÖZÖSSÉGEK TÁMOGATÁSA

A KAP Stratégiai Terv keretében meghirdetésre került a „Vízfelhasználás hatékonyságát javító fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása” című (KAP-RD15-1-25 kódszámú) pályázati felhívás. A konstrukció célja a gazdák összefogásának erősítése az öntözés terén a fenntartható vízgazdálkodási közösségek megalakulásának és működésének támogatása révén. Az önkéntes összefogással a rendelkezésre álló vízkészlet hatékonyabb felhasználása valósul meg, hiszen a fenntartható vízgazdálkodási közösségek az öntözéshez szükséges infrastruktúrát együtt hozzák létre és üzemeltetik. Az agrárvállalkozások együttműködésének támogatása révén előtérbe kerül a víztaka-

rékos öntözési technológiák bevezetése, a víztakarékos öntözési infrastruktúra és a kapcsolódó műtárgyak fejlesztése, optimális üzemeltetése, hosszú távú fenntartása. A fenntartható vízgazdálkodási közösségek a KAP Stratégiai Terv öntözésfejlesztési pályázatain is sikeresebben vehetnek részt, hozzájárulva azok céljainak megvalósításához is.

Támogatási igényt az agrárminiszter által elismert fenntartható vízgazdálkodási közösségek nyújthatnak be. A kérelmeket 2025-ben és 2026-ban is két-két benyújtási szakaszban lehet beadni. Az idei évben szeptember 4. és 17. között, illetve szeptember 18. és október 1. között, majd

a 2026. évben tavasszal lesz hozzáférhető a pályázati kiírás. A teljes támogatási keretösszeg 2 milliárd forint. A támogatott célterületek:

- a) meglévő, közös érdekelttségű öntözőtelep(ek) üzemeltetése, fenntartása;
- b) új öntözésfejlesztési beruházások előkészítése. A felhívás keretében kizárólag olyan projekt támogatható, amely új együttműködést valósít meg, vagy már létező együttműködés által megvalósítandó új tevékenység(ek)re irányul.

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege legfeljebb 75 millió forint, míg a támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 90 százaléka lehet.

ÁLLATTARTÓ TELEPEK JÁRVÁNYVÉDELMI FEJLESZTÉSEINEK TÁMOGATÁSA

A KAP Stratégiai Terv keretében meghirdetésre került a „Szarvasmarha-, juh- és kecsketartó telepek járványvédelmi rendszereinek fejlesztése” című (KAP-RD01e-1-25 kódszámú) pályázati felhívás. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal laboratóriuma 2025 tavaszán azonosította Magyarországon a ragadós szájszáj- és körömfájás vírust. A rendkívül gyorsan fertőző, végzetes vírusos betegség főként a hasított körmű állatokat, vagyis a szarvasmarhaféléket, így a szarvasmarhát és a bivalyt, ideértve a bölényt is, illetve a juh-

és kecskeféléket veszélyezteti. Az állományt megtizedelő és az értékesítési lehetőségeket is negatívan befolyásoló betegség megjelenése rávilágított arra, hogy kiemelt fontosságú az állattartó telepek higiéniai szintjének fejlesztése. A fertőző betegségek megelőzése, illetve behurcolásuk és terjedésük kockázatának csökkentése érdekében a pályázati felhívás segítséget nyújt az érintett állattartóknak a szükséges technológiák és eszközök beszerzésében, valamint az infrastruktúra kialakításában, fejlesztésében.

A beruházásokra támogatási kérelmet mezőgazdasági termelők vagy azok tagságával működő szervezetek, illetve állami elismeréssel rendelkező együttműködések nyújthatnak be. A támogatási kérelmek beadására három szakaszt hirdettek meg, ebből az első kettő nyáron lezajlott, az őszi beadási időszak pedig **október 1. és 14.** között esedékes. A teljes támogatási keretösszeg 5 milliárd forint. A támogatás az elszámolható költségek maximum 70 százaléka lehet. Az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás kérelmezőnként legfeljebb 30 millió forint.

A KAP STRATÉGIAI TERV BERUHÁZÁSAINAK SIKERES MEGVALÓSÍTÁSÁT TÁMOGATÓ AVHGA-KEZESSÉG

A KAP Stratégiai Terv (KAP) keretein belül a beruházásokra vonatkozó pályázati kiírásokban a maximális támogatási intenzitás úgy került kialakításra, hogy a vissza nem térítendő támogatás a fejlesztéshez kapcsolódó költségeken túl a megvalósítás finanszírozására is igénybe vehető legyen. A beruházási pályázatoknál a legfeljebb 65 százalékos támogatási intenzitásból maximum 50 százalék beruházási támogatásként; maximum 10 százalék a támogatott fejlesztést finanszírozó hitelhez kapcsolódó kamattámogatásként; maximum 5 százalék pedig az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kezességvállalási díjához adott garanciadíj-támogatásként vehető igénybe. A fenti kamat- és kezességdíj-támogatáshoz „A KAP Stratégiai Terv felhívásai alapján támogatott beruházások megvalósításához kapcsolódóan kamat és intézményi kezességvállalási díj támogatása” című (KAP-RD01a-RD01c-RD01d-RD01e-RD02-RD04a-RD04b-RD12-1-25 kódszámú) támogatási konstrukció alapján lehet hozzájutni.

A kiírás szerint a támogatási okirattal rendelkező kedvezményezett, ha az adott beruházási felhívás lehetővé teszi kamatköltség- és kezességdíj-támogatás nyújtását, a támogatásban részesített fejlesztés megvalósításához a szükséges önerő részbeni vagy teljes biztosításához felvett forint alapú beruházási hitel kamatköltségéhez vissza nem térítendő támogatást vehet igénybe. Az AVHGA intézményi kezességvállalás díjához kapcsolódó, szintén vissza nem térítendő támogatás abban az esetben is igényelhető, ha a vállalkozás valamilyen feltétel miatt nem tud, vagy nem kíván a kamattámogatásra pályázni. A támogatási kérelem benyújtására 2025. június 16-ától 2028. június 30-ig, a nyertes KAP beruházási pályázat támogatási okiratának véglegessé válását követően van lehetőség. Amennyiben a kedvezményezett több beruházási támogatási kérelme esetében is rendelkezik véglegessé vált támogatási okirattal, úgy a kamatköltség- és kezességdíj-támogatási kérelmet az egyes beruházási projektekre külön-külön kell benyújtania.

Az agrárium folyamatos fejlesztése nemcsak a mezőgazdasági ágazat versenyképességét erősíti, hanem hozzájárul a vidéki közösségek gazdasági és társadalmi megújulásához is. Finanszírozás terén az új KAP Stratégiai Terv jelentős előrelépéseket eredményezhet. Az Agrárminisztérium már nemcsak a beruházás megvalósításához kapcsolódó vissza nem térítendő támogatást nyújt, hanem a hitelfelvétel költségeinek egy részét is átvállalja, vissza nem térítendő támogatás formájában. Az új garanciadíj-támogatás lehetővé teszi, hogy az AVHGA kezessége a beruházás megvalósításának időszakában, valamint az azt követő legfeljebb öt évben teljesen díjmentessé váljon a vállalkozások számára. Az elmúlt években több okból is bővültek az ágazat finanszírozásának kockázatai, de az agrárgarancia segítségével fenntartható, sőt növelhető a bankok finanszírozási hajlandósága. Az alapítvány az új támogatási időszakban is kiemelt célként tekint a nyertes projektekre támogatására, hiszen a kidolgozott, kedvezőbb finanszírozási feltételek növelik a sikeresen megvalósuló beruházások arányát.